

Dreptul

9 771 857 31 85 01

ISSN 1857-3185

VINERI

19 octombrie

2012

Anul XI

nr. 39 (442)

8 pagini – 3,40 lei

Săptămînal juridic

E-mail: dreptul_pravo@yahoo.com

Felicitări de Ziua
Juristului

pag. 2

Profesia de jurist:
Prestigiu, Onoare,
Demnitate, dar și
Responsabilitate

pag. 3-5

Studii juridice
versus angajare

pag. 6

◆ 19 octombrie – Ziua Juristului

Justiția – coloana de susținere a sistemului social

Gheorghe AVORNIC,
doctor habilitat în drept,
profesor universitar,
decan al Facultății de
Drept a USM,
președinte al Consiliului
de administrație al UJM

Mult stimați juriști,

Comunitatea noastră, a juriștilor din Republica Moldova, consemnează astăzi o frumoasă sărbătoare, o sărbătoare ce aparține în exclusivitate celor care veghează asupra ordinii și înțelepciunii statului nostru de drept. E Ziua Juristului.

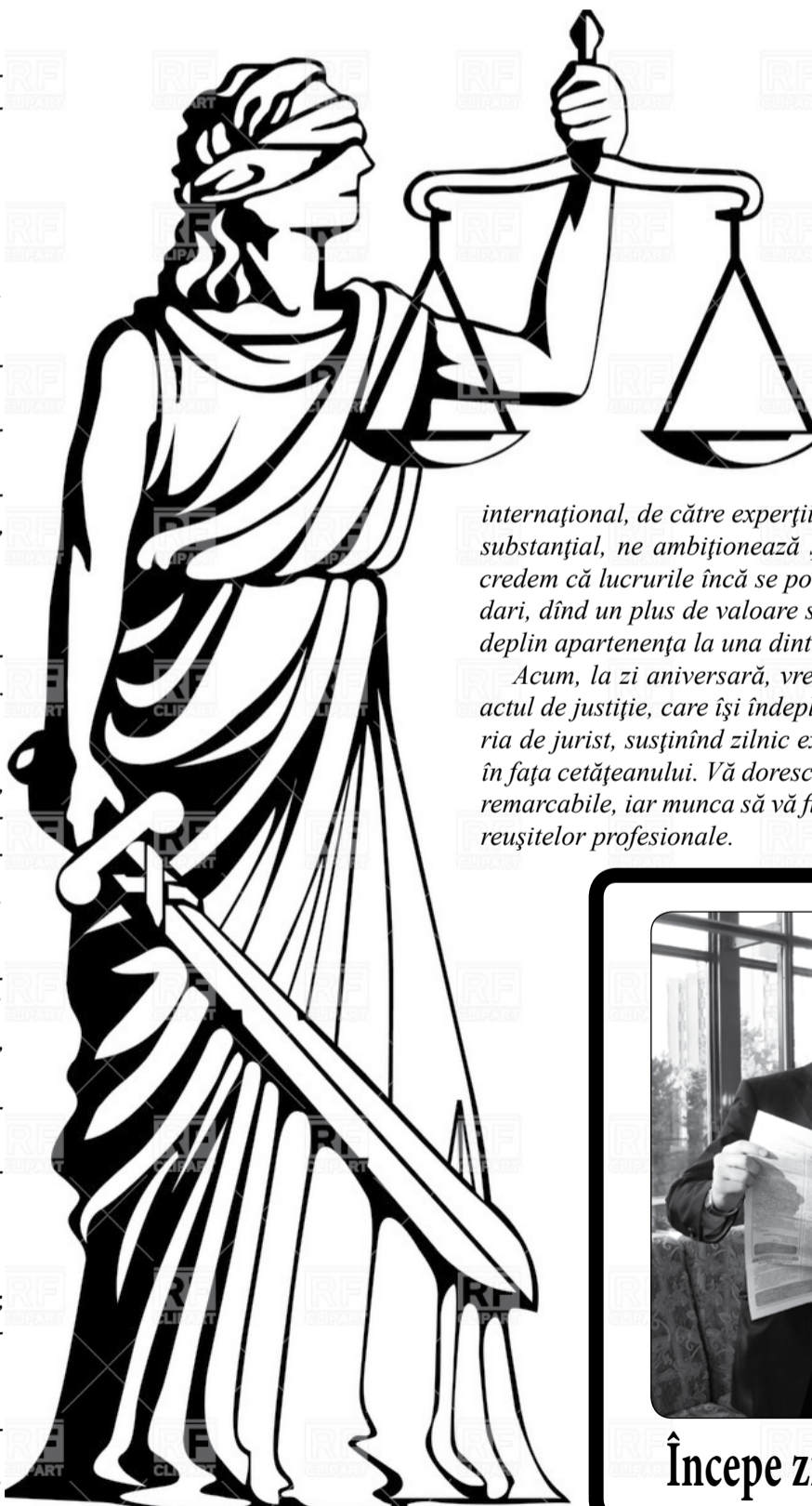
Aceasta reprezintă un moment de apreciere și gratitudine pentru acei care, printr-un act de conștiință și devotament au îmbrăcat haina prestigioasei profesii de jurist, consacându-și viața și eforturile întru consolidarea sistemului nobil de valori – ordinea, echitatea, adevărul, dreptatea etc., or, în lipsa acestora, o

civilizație modernă este de neconceput.

Acum cînd societatea este plină de frămîntări, atingînd niște cote ce duc uneori dincolo de limitele acceptate de democrație, instituțiile statului pierd și în ultimă instanță, pierdem noi, cetățenii. Iar aici, justiția vine ca o salvare, deoarece constituie coloana de susținere a sistemului social. Prin urmare, noi, juriștii, nu avem alternativă și devine imperios necesar să ne consolidăm eforturile, să punem în ordine de prioritate ceea ce este cu adevărat important, lăsînd la o parte interesele proprii și orgoliile mari și rănite. Aceasta implică multă înțelepciune, echilibru, colaborare, pace în țară, și nu în ultimul rînd, sprijin și consens politic. Numai astfel vom putea merge în direcția corectă, ca în final, să constatăm că nu am dat greș, că am cîștigat cele mai de preț lucruri – independența justiției ca valoare ireversibilă și mandatul de încredere al cetățeanului. Tocmai de aceea, încurajez toți juriștii să continue, fără să țină seama de presiunile foarte mari ce se exercită acum asupra justiției, să nu abdice de la obligațiile Constituției și Codul deontologic, opunînd rezistență oricărei forme de subminare a autorității judiciare. Acum, mai mult decît oricînd, trebuie să demonstrăm că în Republica Moldova, supremația legii nu reprezintă un simplu deziderat, ci este o realitate concretă, iar eficiența ei se reflectă în viața de zi cu zi a cetățenilor.

Știu, există impedimente și acestea nu sînt puține. Mă refer, în acest caz, la insuficiența resurselor financiare și umane, incoerența reglementărilor și alte situații ostile, dar împreună, prin voință, putem crea un climat favorabil, ce va duce la creșterea legitimității în societate, demonstrînd tuturor că justiția nu poate fi ignorată.

Ar fi păcat să renegăm progresele înregistrate în domeniul vizat, iar ceea ce am reușit să facem este apreciat și pe plan

internațional, de către experții europeni. Aceasta ne dă un imbold substanțial, ne ambiționează și mai mult să continuăm lupta, și credem că lucrurile încă se pot schimba în bine. Să fim, deci, solidari, dînd un plus de valoare statutului de jurist, justificîndu-i pe deplin apartenența la una dintre cele mai de elită profesii.

Acum, la zi aniversară, vreau să felicit pe toți cei implicați în actul de justiție, care își îndeplinesc cu demnitate și stoicism datoria de jurist, susținînd zilnic examenul de capacitate în fața Legii, în fața cetățeanului. Vă doresc multă sănătate, optimism, realizări remarcabile, iar munca să vă fie răsplătită din plin prin satisfacția reușitelor profesionale.

ANUNȚ

Astăzi, **19 octombrie**, începînd cu ora **12.00**, în incinta Teatrului Național „Mihai Eminescu”, va avea loc festivitatea dedicată sărbătorii profesionale – Ziua Juristului.

Dintre invitații de onoare fac parte personalități din conducerea de vîrf a statului, precum și nume marcante din justiția națională.

Începe ziua cu **DREPTUL!**

Felicitări de Ziua Juristului

Stimați colegi,

Sînt onorat să vă aduc tuturor – magistrați și procurori, avocați, notari și executori judecătorești, funcționari și universitari, precum și reprezentanți ai societății civile – sincere felicitări cu ocazia Zilei Juristului.

E un prilej deosebit să le mulțumesc celor care profesază dreptul, pentru această alegere, deoarece în acest fel v-ați angajat, întii de toate, în slujba întregii societăți și a fiecărui cetățean, totodată. Misiunea voastră este să faceți dreptate și cu atît mai grea este povara responsabilității ce se așază pe umerii voștri acum, cînd trebuie să redăm cetățenilor Republicii Moldova încrederea în actul Justiției.

Sîntem cu toții, astăzi, antrenați din

plin într-un complex proces de reformă a întregului sistem al Justiției și, tocmai din această cauză, mizez pe sprijinul întregii bresle. Mai mult decît atît, sînt convins că nu avem prea multe șanse de reușită fără implicarea plenară a aceluia dintre voi, care înțeleg că doar din interior, prin propriile noastre eforturi, putem urni carul din loc, pentru a le asigura cetățenilor accesul la o Justiție cu adevărat independentă, eficientă, transparentă, realizată profesionist și responsabil față de societate. E necesar ca voi înșivă să deveniți acei agenți ai schimbării, care nu vor mai tolera fărădelegea, orice haină ar îmbrăca aceasta – corupție, incompetență sau incapacitate. De prestața voastră morală și profesională depinde, astăzi, nu doar imaginea profesiei de jurist, dar și viitorul Republicii Moldova ca stat de drept.

Vă urez, deci, succes pe această cale, pe care urmînd-o veți obține respectul întregii societăți, însoțit de meritate reușite profesionale și personale.

Cu deosebit respect,

Oleg EFRIM
ministrul Justiției

Stimați colegi,

La 19 octombrie, comunitatea juriștilor din Republica Moldova celebrează sărbătoarea profesională – Ziua Juristului.

Marele nostru om politic, jurist, savant și scriitor Constantin Stere spunea că *statul este haina juridică a poporului*. Acest adagiu reflectă pe deplin importanța meseriei de jurist, or, prin prestația lor profesională, anume juriștii sînt cei ce urmează să dea substanță noțiunilor de Stat de Drept și Supremație a Legii. De modul cum înțeleg cei care

profesează dreptul să-și exercite meseria depinde și încrederea societății în instituțiile statului. De aceea, este de datoria noastră – a juriștilor – să continuăm să cizelăm „haina juridică a poporului”, în fiecare zi.

Cu ocazia sărbătorii profesionale – Ziua Juristului, în numele meu și al Curții Constituționale, vreau să-și felicitez pe toți cei care au îmbrățișat această nobilă profesiune.

Vă urez pace și prosperitate și vă îndemn să vă faceți datoria de a lucra, după măsura modestelor puteri, pentru binele și propășirea neamului și, după măsura priceperii, întru realizarea marilor idei de Dreptate și Libertate.

Alexandru TĂNASE
președintele Curții Constituționale

SĂ CONSOLIDĂM EFORTURILE

Stimați colegi,

Ziua Juristului, deși este o sărbătoare profesională, s-a constituit și afirmat pe parcursul anilor ca o dată deosebită nu numai pentru cei care au îmbrățișat această profesie, ci și pentru întreaga societate, fiind marcată în toată republica, în semn de recunoștință față de persoanele care contribuie prin activitatea lor la consolidarea statului de drept. Anume juriștii, indiferent în care domeniu activează, sînt acei care au misiunea importantă de a propaga și promova principiile de asigurare și protecție a drepturilor și libertăților omului, consfințite în Constituția Republicii Moldova, în Pactele și Convențiile internaționale și europene la care statul nostru este parte. Responsabilitatea, competența, principialitatea, imparțialitatea imprimă profesiei de jurist particularități distincte și care situează acest specialist, fie că e judecător, procuror, avocat, executor judecătorec, notar, fie că ocupă o altă funcție, în fruntea promotorilor valorilor democratice.

Desigur, un rol aparte în domeniul dat le revine judecătorilor, acei care zi de zi se consacră activității de înfăptuire a actului de justiție, care determină diagnoza nedreptății în mijlocul cetățenilor prin

hotărîrile lor la judecarea diferitelor cauze, „vindecă rănilor” injustiției și astfel, contribuie la instaurarea în societate a păcii și a bunei conviețuiri. Iar cerințele față de magistrat sînt tot mai mari și mai mari. Și acest lucru este unul firesc, deoarece cetățenii doresc de fiecare dată să li se facă dreptate potrivit legislației, în termeni rezonabili, apreciind verticalitatea, imparțialitatea, competența, demnitatea, comportamentul demn de înaltă funcție încredințată reprezentantului uneia din cele trei ramuri ale puterii în stat.

Sistemul judecătoresc trece printr-o perioadă foarte și foarte responsabilă, fiind permanent în vizorul comunității, monitorizării din partea societății civile și a organismelor internaționale, în primul rînd, a autorităților Consiliului Europei, a Uniunii Europene în procesul integrării europene. De fapt, de activitatea justițiarului depinde în mare măsură bunăstarea de ansamblu a țării, dar și a fiecărui cetățean în parte. Iată de ce se acordă o atenție mare anume sistemului judecătoresc, reformelor de aici, necesității sporite de consolidare a imaginii prin acțiuni responsabile și calitative ale judecătorului.

În această operă un rol aparte îi revine Consiliului Superior al Magistraturii, unicul organ de autoadministrare judecătorească cu atribuții constituționale de asigurare a independenței sistemului judecătorec. Evident, cînd spunem „asigurarea independenței” nu avem în vedere doar acțiunile de a feri judecătorul de imixtiune, de a-i crea condiții decente de muncă și de

Stimați colegi,

Cunoscînd în profunzime provocările și performanțele acestei nobile profesii, astăzi, de Ziua Juristului, am onoarea și deosebita satisfacție, ca prin acest mesaj, să Vă aduc sincere felicitări cu ocazia sărbătorii profesionale și să Vă doresc multă sănătate, prosperitate și succese importante în viață și în activitatea nobile, dar și plină de responsabilitate ce o desfășurați.

Vă doresc să aveți pace în suflet, putere de viață și multiple realizări creatoare în domeniul științelor juridice, deoarece dreptul este acel instrument care asigură securitatea dezvoltării umanității, iar respectarea și exercitarea legii și ordinii de drept sînt condițiile esențiale ale coexistenței pașnice și bunăstării poporului.

Să tindem mereu spre perfecțiune, să ne conducem de ideea că un jurist ideal trebuie să aibă înțelepciunea regelui Solomon, răbdarea lui Hristos, logica lui Aristotel și inventivitatea lui Edison.

Mereu să Vă însoțească cutezanța, optimismul și sentimentul datoriei împlinite.

Cu respect,

Mihai POALELUNGI,
președintele Curții Supreme de Justiție

Un braț de flori pentru colegii noștri!

Stimați colegi, cu ocazia Zilei Juristului, Institutul Național al Justiției are deosebită plăcere să Vă adreseze cele mai sincere felicitări. Totodată, Vă transmitem urări de sănătate. Să Vă bucurați de armonie în familie și să aveți tărie de caracter pentru a reuși să Vă desfășurați plenar și eficient activitatea profesională, asigurînd dreptatea și Supremația legii.

Un gest aparte merită din partea noastră Consiliul Superior al Magistraturii, Curtea Supremă de Justiție, Procuratura Generală, Ministerul Justiției, alte instituții naționale care activează în sistemul justiției și ne susțin cu noi colaborări colegiale, bazate

pe respect reciproc. Grație acestor colaborări, Institutul Național al Justiției și-a stabilit locul și rolul în sistemul de drept al Republicii Moldova. Azi, Institutul nostru are ușile deschise mereu pentru fiecare dintre Dumneavoastră.

Vă îndemnăm să fim responsabili, principiali și consecvenți în activitatea noastră, pentru a realiza una dintre cele mai importante sarcini ale Republicii Moldova pe calea ei spre o democrație civilizată – reforma sistemului de justiție.

Fiecărui dintre Dumneavoastră Vă dorim ca ochiul ager al Zeiței Femida și balanța dreptății să Vă fie alături atunci cînd dați dovadă de curaj, răbdare, imparțialitate și perseverență în munca pe care o depuneți pentru binele cetățenilor și al întregii societăți.

Sănătate și prosperitate!

Anastasia PASCARI,
director executiv,
Institutul Național al Justiției

tra, ci și de a-l responsabiliza, de a-l face să fie imparțial, echidistant, cît mai competent, aplicînd metodele și formele permise de lege împotriva abaterilor disciplinare, a comportamentului și conduitei neconforme funcției. Și trebuie să menționez că activitatea Consiliului este permanent orientată anume spre realizarea acestor sarcini. Așa va fi și în continuare, deoarece astfel poate fi sporită perceperea autorității, a imaginii magistratului și a Consiliului în societate.

Operările recente în legislația aferentă activității instanțelor judecătorești, a Consiliului Superior al Magistraturii, crearea Colegiului pentru selecția și cariera judecătorilor, a Colegiului de evaluare a performanțelor judecătorilor, consolidarea Colegiului disciplinar, alte modificări și completări care urmează a fi făcute, potrivit Strategiei de reformare a sectorului justiției, vor impulsiona pozitiv, în opinia mea, calitatea actului de justiție.

Consiliul Superior al Magistraturii folosește prilejul sărbătorii profesionale a juristului pentru a-și exprima sentimentul de considerațiune pentru munca onorabilă, responsabilă a judecătorilor, pentru a-i felicita călduros, dorindu-le tradițional multă sănătate, fericire personală, cît mai multă competență, răbdare și cît mai multe fapte bune și demne de profesia aleasă.

Voi menționa, în contextul dat, că nu demult, Consiliul Superior al Magistraturii a susținut propunerile unor președinți de instanță pentru decorarea unor magistrați cu distincții de stat. Iar zilele acestea un șir de judecători au fost nominalizați pen-

tru a li se conferi, în ajunul Zilei Juristului, titlurile onorifice de „Decan al autorității judecătorești” și „Veteran al sistemului judiciar”, precum și pentru a li se acorda Diploma de Onoare a Consiliului Superior al Magistraturii.

Sistemul judecătoresc trece prin reforme importante. Considerăm că judecătorii trebuie să fie interesați și să participe cît mai activ și calitativ la implementarea acestor reforme, fiindcă anume pe seama lor cade sarcina primordială de aplicare în practică a modificărilor și completărilor în legislație. Și nu de dragul reformelor, ci întru protejarea la un înalt nivel profesional a intereselor, a drepturilor și libertăților cetățenești. Or, implicarea magistraților în procesul de îmbunătățire a efectuării justiției urmează să fie făcută cît mai responsabil.

Folosim această ocazie pentru a reitera atașamentul colegial, gratitudinea, respectul și recunoștința noastră veteranilor Corpului judecătoresc, urîndu-le, de asemenea, sănătate durabilă, vigoare, energie, și să se bucure de căldura sufletească a celor dragi inimii.

La fel, adresăm urări de prosperitate, succese, fericire familiilor magistraților, confirmînd și pe această cale înțelegerea că, prin contribuția lor indirectă sînt obținute în mare măsură realizări dintre cele mai frumoase în cariera profesională a acestora.

Sărbătoare fericită tuturor!

Nichifor COROCHII,
președintele Consiliului Superior al
Magistraturii

Profesia de jurist: Prestigiu, Onoare, Demnitate, dar și Responsabilitate

Profesia de jurist este una nobilă, de înalt prestigiu social, dar în același timp, și una care presupune o mare doză de responsabilitate. În acest context, ziua profesională constituie, de fiecare dată, un prilej pentru evaluarea realizărilor și stabilirea unor noi obiective pentru viitor. Este și cazul celor care se află mereu la straja legalității și a ocrotirii drepturilor cetățenilor - juriștii din Republica Moldova, care se pot mândri cu faptul că practică una dintre cele mai prestigioase profesii din țară. Cel puțin așa stau lucrurile potrivit unei cercetări realizate de

Asociația Sociologilor și a Demografilor. La fel susțin, însă, și juriștii propriu-ziși, care s-au afirmat deja pe plan profesional – personalități notorii din jurisprudența națională, cu care am discutat despre meseria pe care le-a oferit-o destinul. Astfel, am încercat să aflăm care sînt atuurile și ce sacrificii comportă această profesie, ce calități trebuie să posede un bun jurist și ce sacrificii trebuie să facă, precum și alte lucruri interesante, pe care vi le oferim, în cele ce urmează și dumneavoastră, cititorilor noștri fideli.

„Meseria de jurist poate fi considerată pe bună dreptate nobilă”

Practic, în toate domeniile activității umane, în instituțiile statale activează specialiști în drept. Prin urmare, respectarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului devine o obligație a statului în reglementarea relațiilor dintre cetățeni.

În Moldova, după instaurarea independenței, au fost adoptate legi care vizează majoritatea direcțiilor de dezvoltare umană și constituirea statului de drept. Aceste legi rezistă criticilor, chiar și celor mai dure: Constituția Republicii Moldova, legile organice, codurile de drept material și de drept procesual, legile instituționale ale organelor de drept, legile cu privire la Guvern, Parlament, legile cu privire la alegeri, legile sănătății, ale învățămîntului etc., și chiar Legea noului (29.10.1999), Legea despre sănătate (29.10.1999), Legea vinului și altele... Observăm că toate domeniile de activitate umană au legi speciale, dublate de regulamente și mecanisme de aplicare a acestora, fapt ce ne înaripează pentru a avansa în domeniul constituirii unei comunități atractive pentru contemporaneitate. De fapt, numai așa, putem intra cu cinste în Europa și nu doar din punct de vedere geografic.

Astfel, Republica Moldova, fiind un stat relativ tînăr, se poate lăuda cu legi destul de moderne. Mai rămîne, pe alocuri, de a le armoniza la unele rigori ale tratatelor, convențiilor și altor acte internaționale la care țara noastră este parte.

Toate acestea se datorează juriștilor care activează cu abnegație în diferite funcții în instituțiile de stat sau în întreprinderi. Așadar, activitatea lor este una nobilă și pe dreptate, consider de bun augur, de Ziua Juristului, să le exprim recunoștința pentru munca lor asiduă, dorindu-le mult spirit de creație, multă sănătate, lor și celor apropiați, virtute și prosperare în toate realizările.

Tudor POPOVICI,
vicepreședinte al Uniunii Juriștilor din Republica Moldova

„Un jurist bun se călăuzește de principiul: Important este nu de partea cui e puterea, ci de partea cui e legea!”

În principiu, profesia de jurist nu este una ordinară, deoarece ea, în sens direct, influențează modul cum trăiesc oamenii, cum este organizată viața în societate, cît de eficient funcționează instituțiile statului. Această meserie impune celor care au îmbrățișat-o, pe lîngă legislație, să aplice mereu înțelepciunea și experiența de care dispun. Și asta deoarece chiar dacă în legislație sînt încorporate multe reguli, ele nu sînt în stare să acopere absolut toate cazurile din viață.

Cu cît avansăm în edificarea statului de drept, cu atît mai mult crește importanța profesiei de jurist. Este regretabil faptul că, la moment, tot mai des întîlnim juriști pragmatici, pentru care nihilismul juridic din societate, greutățile cu care se confruntă cetățenii zi de zi sînt doar oportunități de a cîștiga bani pe durerea altora.

Sînt convins că viitorul în profesie aparține juriștilor romantici, care dispun de așa calități înnăscute cum ar fi: bunătatea, onoarea, demnitatea, responsabilitatea, dorința de a contribui la triumful dreptății și echității. Acestea, în cumul cu profesionalismul înalt, omenia și înțelepciunea, în opinia mea, sînt componentele de bază ale noțiunii de „jurist bun”, care în activitatea sa cotidiană se călăuzește de principiul: Nu este important de partea cui e puterea, important este de partea cui e legea!

Valeriu BALABAN,
fost procuror general al Republicii Moldova
Continuare în pag.4-5

Stimați colegi,

Sînt onorat să adresez astăzi, tuturor celor care reprezintă Justiția din Republica Moldova, felicitări cordiale și sincere urări de sănătate cu prilejul sărbătoririi Zilei Juristului.

Prin acest eveniment simbolic s-a creat prilejul de a marca recunoșterea cuvenită a rolului și importanței profesiei de jurist, reuniți

din toate sferile de activitate: procurori, avocați, judecători, notari, profesori și studenți ai facultăților de drept de la instituțiile de învățămînt, toți cei care aspiră la profesia de jurist, precum și reprezentanții societății civile, implicați în lupta pentru asigurarea Supremăției legii.

Toți profesioniștii din justiție însă au o unică menire – esențială și nobilă, cea de a realiza și apăra cîteva valori umane fundamentale: legalitatea, adevărul, dreptatea, moralitatea și justiția socială.

Respectarea drepturilor și libertăților omului, încrederea acestuia în noi, trebuie să reprezinte atributele definitive și indicatorii de maximă eficiență a tuturor acțiunilor pe care le-am întreprins și le vom întreprinde în viitor.

Astăzi, cînd orice domeniu al activității umane este ghidat de lege, iar cetățenii își pun mari speranțe în cei care sînt chemați să proclame dreptatea și adevărul, juriștii trebuie să asigure, fără niciun echivoc, realizarea acestor idealuri milenare.

Pentru mulți dintre noi a devenit și un mod de viață, o profesiune de credință. Nici nu avem dreptul să pretindem ca, odată ieșiți din birouri – să lăsăm la o parte îndatoririle noastre de luptători pentru drepturile omului.

Îmi exprim convingerea că activitatea cotidiană a Oamenilor Legii va fi la înălțimea încrederii și așteptărilor pe care statul și societatea le au față de noi.

La ceas de sărbătoare profesională a juriștilor, permițiți-mi să adresez în nume personal, precum și al întregului Corp de Procurori al Republicii Moldova, tuturor celor care s-au consacrat slujirii Adevărului, cordiale felicitări și sincere gînduri de prețuire, forțe inepuizabile și succese depline în impunerea și statornicia spiritului de dreptate în toate compartimentele vieții sociale.

Cu profund respect,

Valeriu ZUBCO
procurorul general al Republicii Moldova

Dragi colegi,

Rezistența în lanț este sintagma cu multiple semnificații: de reanimator al ideilor și conștiinței naționale, de purtător al idealului, de portdrapel, de portavoce, de rezistență neîntreruptă, multe dintre semnificațiile acestea fiind personificate strălucit de către colegii noștri: avocați, judecători, procurori, cei care au menirea directă de a perpetua un lanț forte în împrejurări încă suficient de ostile deplinei noastre eliberări...

Vă dorim și ne dorim tuturor, cu ocazia Zilei Juristului, să nu rupem lanțul continuității, să nu pierdem vigilența și să continuăm a fi, fiecare în parte și toți împreună, veriga esențială, de rezistență, care, de la înălțimea sa justițiară, pune în capul mesei Adevărul și Dreptatea. Mult succes!

Gheorghe AMIHALACHIOAIE,
președintele Uniunii Avocaților
din Republica Moldova

Mesaj de felicitare!

Uniunea Notarilor din Republica Moldova aduce cele mai sincere felicitări și urări de bine tuturor juriștilor din țară, cu prilejul sărbătorii profesionale – Ziua Juristului.

Apartenența la una dintre cele mai nobile și de elită profesii, ne impune să demonstrăm devotament și responsabilitate, dar și alese calități morale. Și aceasta pentru că a sluji cu credință Zeiței Themis, înseamnă, mai întîi de toate, a apăra demnitatea omului, legalitatea și echitatea socială. Or, profesiunea de jurist este de neimaginat fără a pune, mai presus de orice, valoarea umană și supremația legii.

Sînt ferm convinsă că juriștii din întreaga țară își consolidează eforturile întru stabilirea adevărului și triumful dreptății sociale, protejînd și îmbunătățind, totodată, idealurile profesiei de jurist ca o chemare și dedicație pentru serviciul public, justificîndu-i pe deplin locul și rolul ei primordial în arealul profesiilor existente.

Îmi exprim speranța că, prin muncă asiduă, prin consolidarea capacităților actorilor din sistemul justiției: judecători, procurori, avocați, notari, executori, consilieri juridici, experți consultanți, mediatori, grefieri, referenți, vom reuși să menținem, la cel mai înalt nivel, prestigiul și onoarea de a fi jurist.

Am tot respectul și admirația pentru cei care își fac cu cinste și în mod profesionist meseria.

Stimați juriști,

Cu prilejul Zilei Juristului, Instituția Națională a Ombudsmanului Vă adresează sincere felicitări și urări de bine.

Sărbătoarea profesională este un prilej pentru a ne exprima solidaritatea și considerațiunea față de toți cei care activează în domeniul jurisprudenței, manifestînd multă

responsabilitate, dăruire de sine și competență. Vă dorim succese remarcabile în activitatea pe care o desfășurați și împlinirea aspirațiilor întru asigurarea supremației legii, consolidarea statului de drept, protecția drepturilor și libertăților omului – valori fundamentale ale societății.

Anatolie MUNTEANU,
avocat parlamentar, directorul Centrului pentru Drepturile Omului din Moldova

Nu în ultimul rînd, am în vedere aici și colectivul redacțional al Săptămînăului juridic Dreptul, precum și cititorii acestei publicații, care este unica de acest gen.

Apreciem dăruirea, înaltul profesionalism în diversitatea problemelor abordate în paginile publicației respective, și sîntem siguri că vă bucurați de recunoștința și aprecierile binemeritate din partea cititorilor. Informațiile, comentariile și studiile, plasate în paginile Ediției Dreptul, creează o punte durabilă de comunicare între instituțiile de drept, juriștii din țară și cetățeni. Doar cu aportul dumneavoastră am reușit schimbarea spre bine a modalității în abordarea unor aspecte din justiția moldovenească.

Noi, juriștii sîntem adînc recunoscători colaboratorilor redacției și apreciem, la justa valoare contribuția Ziarului Dreptul la implementarea Strategiei de reformare a justiției, promovarea pe scară largă a cunoștințelor juridice, a valorilor de bază despre dreptate și adevăr.

Cu ocazia Zilei Juristului, adresez tuturor celor ce fac parte din acest sistem, inclusiv celor care muncesc la editarea Ziarului Dreptul, un mesaj de solidaritate colegială, sincere urări de bine și mari realizări în edificarea statului de drept.

Cu respect,

Tatiana UNGUREANU,
președintele Uniunii Notarilor
din Republica Moldova

VALOAREA JURIȘTILOR ÎN STATUL DE DREPT: REALITĂȚI ȘI EXIGENȚE

Profesia de jurist a apărut în lume concomitent cu dreptul, fiind una dintre cele mai vechi meserii din istoria civilizației umane. Rolul acesteia a crescut pe măsura dezvoltării și ramificării legislației, creșterii valorii dreptului în viața societății și a omului. Treptat, cunoașterea dreptului și aptitudinea de a-l aplica a devenit o condiție importantă pentru realizarea multor funcții ale statului.

În perioada contemporană, creșterea rolului juriștilor a fost determinată, în principal, de dezvoltarea statutului juridic al persoanei, de extinderea drepturilor și libertăților omului și cetățeanului, precum și de dezvoltarea vertiginosă a infrastructurii vieții sociale (liberalizarea relațiilor economice, democratizarea relațiilor sociale, creșterea inițiativei particulare). Transformările radicale din ultimele două decenii au implicat un număr enorm de cetățeni, grupuri sociale și societatea în ansamblu, generând și o activitate legislativă și normativă de amploare și determinând necesitatea acordării asistenței juridice cetățenilor, apărării și protecției drepturilor și libertăților omului.

Respectiv, în societatea de astăzi, profesia de jurist a devenit una dintre cele mai necesare și utile pentru individ, societate și stat, deoarece anume în sarcina juriștilor este pusă protecția vieții, onoarei și demnității omului, de ei depinde eficiența activității desfășurate de majoritatea organelor de stat.

În prezent, participarea profesională a juriștilor este practic indispensabilă pentru eficiența procesului de legislație, de aplicare și realizare a legilor, de aplicare a drep-

tului și a răspunderii juridice pentru încălcarea acestuia. Asta deoarece juriștii contribuie în mod substanțial la fundamentarea teoretică a măsurilor juridico-statale de organizare a societății, la elaborarea proiectelor de acte normative, desfășurarea experimentelor juridice, participarea la procesul de creare a normelor juridice și aplicarea acestora, determinarea măsurii și eficienței realizării răspunderii juridice. Prin urmare, esența profesiei de jurist constă în asigurarea funcționării mecanismului de reglementare juridică a relațiilor sociale ca unul dintre principalele instrumente de conducere a statului, a societății și a proceselor ce se desfășoară în cadrul acestora.

Vorbind despre aportul juriștilor la edificarea și consolidarea statului de drept, precizăm că acesta începe cu participarea lor la importantul proces de creare a normelor de drept. Altfel spus, prin traducerea în limbajul categoriilor juridice a necesităților întregii societăți, prin contribuția la transformarea voinței cetățenilor în voință de stat, prin consacrare legislativă și normativă.

Detaliind acest aspect, considerăm necesar să specificăm că, de fapt, juriști specializați în redactarea unui act normativ sînt puțini, deoarece activitatea de redactare a legilor necesită competențe juridice speciale, bazate atât pe o excelență înțelegere a metodologiei legislative, cât și pe o mare experiență în domeniul tehnicii de redactare.

Întocmirea unui act normativ presupune aplicarea sistematică și adesea deosebit de minuțioasă a unor calități speciale de analiză și de redactare. Sarcina principală a așa-numiților juriști-redactori este cea de a transpune o politică într-un ansamblu coerent de reguli normative, luînd în considerare propunerile responsabililor cu elaborarea de politici. În același timp, ei trebuie să promoveze valorile democratice în cadrul relațiilor sociale.

Sub aspect profesional, ei au misiunea de a proceda

astfel încît proiectul de lege să fie în conformitate cu alte texte legislative, metodele folosite să fie ușor de aplicat și eficiente din punct de vedere juridic, iar formularea juridică să fie pertinentă și ușor de înțeles. Textul final al proiectului de lege trebuie să reflecte cu claritate imperatiile politico-sociale, dar și legislative.

Redactarea legilor reprezintă un domeniu specializat, de aceea, majoritatea juriștilor nu manifestă aptitudinile necesare sau sînt slab pregătiți din acest punct de vedere, ceea ce se reflectă și în reglementările normative pe care le elaborează și care, ulterior, se dovedesc a fi confuze, contradictorii și greu aplicabile.

Prin urmare, pentru ameliorarea calității modului de redactare a legilor este necesară atât o largă implicare a juriștilor, cât și o investiție pe măsură în profesionalismul acestora, pentru ca ei să dispună de aptitudinile necesare și să fie interesați de această activitate. În acest sens, un rol deosebit îi revine activității de pregătire a cadrelor de juriști de înaltă calificare, în procesul căreia juriștii desfășoară ample cercetări științifice asupra principalelor probleme cu care se confruntă societatea și membrii acesteia. În mod corespunzător, rezultatele științifice obținute servesc ca bază pentru crearea și modificarea cadrului juridico-normativ al statului, în conformitate cu valorile democratice și necesitățile societății.

Tot astfel este posibilă recordarea legislației noastre la cea europeană pe baze științifice, pe cercetări fundamentale ce iau în considerație trecutul nostru istoric, obiceiurile, tradiția și specificul societății noastre.

În pofida rolului deosebit al juriștilor în procesul legislativ și normativ, totuși, profesionalismul activității acestora se manifestă mai amplu în practica aplicării actelor normative, a realizării dreptului, în această sferă fiind implicați cei mai mulți dintre juriști.

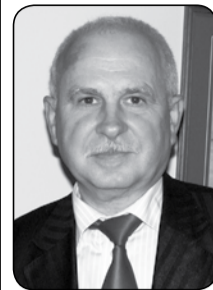
După cum se știe, aplicarea dreptului este o veri-

gă destul de importantă a sistemului de reglementare juridică. De aici derivă și semnificația deosebită a persoanelor care aplică dreptul, care asigură transpunerea exactă și necondiționată a dispozițiilor normative și legislative în practică. Respectiv, juriștilor le revine și un important rol social. Prin aplicarea dreptului, aceștia apără interesele individului, drepturile, libertățile, proprietatea acestuia, interesele societății și a statului față de atentate ilegale și criminale. Ei sînt chemați să lupte permanent pentru dreptate, umanism, legalitate și ordinea de drept din societate.

După cum atenționează specialiștii din domeniu, perioada de tranziție a marcat profund calitatea activității juriștilor pe acest segment al activității lor profesionale, în special, activitatea organelor Afacerilor Interne, procuraturii și a instanțelor judecătorești. Au devenit destul de răspîndite abordarea părtinitoare în procesul desfășurării urmăririi penale și a ședințelor de judecată, tergiversarea examinării cazurilor de către instanțele și organele competente, fiind destul de evidentă lipsa de respect față de simplul cetățean și de soarta acestuia. Mijloacele de informare în masă abundă în exemple de comportament nu doar ilegal, ci chiar cinic și criminal al diferitor organe de ocrotire a dreptului și al angajaților acestora. De aici și stringența necesitate de a asigura, mai întîi de toate, legalitatea activității juriștilor, excluderea totală a cazurilor de reținere și arestare neîntemeiată a cetățenilor și de atragere nefondată a acestora la răspundere juridică.

Ținînd cont de aceste practici negative, considerăm că în prezent, aflați fiind în plin proces de democratizare a societății noastre, o atenție deosebită trebuie să acordăm profilului etico-moral al juristului, de la care practic și pornește umanismul, echitatea și democrația în relațiile dintre cetățeni. Sub acest aspect, e necesar să optăm și să ac-

„Noi, juriștii, avem multe de făcut pentru ca legea să stea în capul mesei”

Cuvîntul *Jurist*, din latină - iura, ius - drept, drepturi, definește o persoană cu studii academice, care a absolvit facultatea de științe juridice. Deci, Ziua Juristului, care a fost proclamată prin decret prezidențial, este o sărbătoare a tuturor celor care au studii juridice. Mi-am dorit să am astfel de profesie, am depus eforturi să realizez multe și cu drag am activat și activez, pînă în prezent, în domeniu, cunoscînd mulți oameni cumsecade, profesioniști, care mi-au apreciat aptitudinile, au contribuit la dezvoltarea mea profesională și cărora le sînt foarte recunoscător pentru aceasta. Printre ei aș vrea să-i menționez pe Dumitru Postovan, Valeriu Catană, regretatul Ion Ceban și alții.

Deși în această zi de obicei lucrez, firește, pentru mine personal, este o zi semnificativă, care trebuie să ne unească pe toți juriștii, indiferent de locul de muncă, deoarece avem multe de făcut pentru ca legea să stea în capul mesei. Personal, am activat 28 de ani în organele procuraturii, apoi am lucrat și în calitate de jurist, actualmente sînt avocat. Soția mea și fiica, de asemenea, au studii juridice. Toți am activat și continuăm să lucrăm pe acest tărîm, ne străduim, de rînd cu sute și mii de alți juriști, colegi, aducîndu-ne contribuția la consolidarea legalității în țara noastră, protejarea drepturilor Omului, edificarea unui stat de drept.

Bineînțeles, „Ziua Juristului”, care se sărbătorește anual la 19 octombrie, este un prilej în plus să ne întâlnim cu colegii, să mai discutăm, să ne bucurăm de succesele pe care le-am obținut și de ce nu, să trasăm și planuri de viitor.

Cu prilejul sărbătorii, vreau să-i felicit pe toți juriștii din R. Moldova, și în special pe toți cei cu care am lucrat și îi cunosc, să le doresc multă sănătate, optimism, prosperitate, realizări și bucurii.

Valeriu PASCARU,
arbitru al Curții de Arbitraj de pe lângă Asociația Internațională a Transportatorilor Auto din Moldova, avocat

ceptăm în societatea noastră doar juriști ce dispun de:

- o maturitate civică pronunțată;
- o cultură și o etică profesională;
- un respect profund față de lege și o atitudine grijulie față de valorile sociale, ale statului de drept și față de demnitatea omului;
- o înaltă conștiință morală;
- un sentiment profund al responsabilității;
- o responsabilitate față de soarta oamenilor și de activitatea desfășurată;
- principialitate și imparțialitate în apărarea drepturilor și libertăților omului;
- o voință fermă și perseverență în realizarea hotărîrilor luate, precum și netoleranța încălcărilor de lege indiferent de gravitatea acestora.

Aceste calități și momente sînt absolut indispensabile juriștilor contemporani, mai ales că anume ei sînt chemați, într-o măsură mai mare, să contribuie în mod

substanțial la ridicarea culturii spirituale a societății, inclusiv morale, politice și juridice. Anume ei trebuie să influențeze și să determine oamenii să conștientizeze valoarea vieții umane, a păcii civile și concordiei, să accepte imposibilitatea soluționării prin forță a contradicțiilor sociale, interetnice și de altă natură, să conteze în asemenea situații doar pe eficiența normelor morale și juridice.

Toate momentele enunțate, în ansamblul lor, justifică pe deplin rolul deosebit al juristului într-o societate ce se vrea a fi democratică, într-un stat de drept real, menirea căruia este nu doar să contureze imaginar aceste valori contemporane, dar și să le aplice în practică, să le demonstreze viabilitatea și indispensabilitatea pentru armonia socială.

Gheorghe COSTACHI,
doctor habilitat în drept, profesor universitar

„Un adevărat jurist este cel care stă de veghe la respectarea Legii”

Justiția este gloria încoronată a virtuților, spunea Marcus Tullius Cicero. Astăzi, în contextul sărbătorii Ziua Juristului, pot afirma cu convingere: adevărul vorbea unul dintre cei mai prolifici scriitori ai tuturor timpurilor. De la mine voi adăuga doar că cel ce decide să-și dedice viața meseriei de jurist trebuie să conștientizeze că sensul existenței sale va fi să stea de veghe la respectarea Legii.

Practicînd profesia de jurist din 1962,

m-am convins că juristul, în calitate de Om al Legii, trebuie, el însuși, să respecte strict Legea, să aperse drepturile și interesele legitime ale cetățenilor, să muncească în permanență și, totodată, să participe la diferite cursuri de perfecționare profesională. În această ordine de idei, voi menționa că decretarea sărbătorii Ziua Juristului are o mare importanță pentru noi, reprezentanții acestui domeniu, deoarece a ridicat autoritatea profesiei de jurist în societate.

Cu ocazia sărbătorii, vreau să aduc sincere felicitări tuturor juriștilor din Republica Moldova, colegilor și conducerii Academiei de Poliție „Ștefan cel Mare” a MAI. Profit de ocazie ca să îl menționez pe domnul

Gheorghe Avornic, președintele Uniunii Juriștilor, decan al Facultății de Drept a USM, rectorul Universității de Studii Politice și Economice Europene „Constantin Stere”, doctor habilitat în drept, profesor universitar, avocat, savant cu renume în țară și peste hotare, redactor șef al Revistei Naționale de Drept și al Ziarului Dreptul, om cu suflet mare și cu credință în Dumnezeu. Credem că este unicul din elita juridică din țară, capabil să organizeze și să finanțeze, în mare parte din contul propriu, asemenea forumuri științifice, precum Sesiunea Științifică a Academiei Central-Europene de Științe, Litere și Arte din Paris, care s-a desfășurat în

vara acestui an, la Chișinău, cu participarea teoreticienilor și practicienilor din țară și străinătate.

Totodată, ne punem mari speranțe în reformarea justiției, și credem în forțele domnilor Nicolae Timofti, președintele R. Moldova, Mihai Poalelungi, președintele Curții Supreme de Justiție, Oleg Efrim, ministrul Justiției, inclusiv și acele personalități care fac parte din componența Consiliului de reformare a justiției.

Vasile FLOREA,
doctor în drept, profesor la Catedra Drept Penal a Academiei de Poliție „Ștefan cel Mare” a MAI

Profesia de jurist: Prestigiu, Onoare, Demnitate, dar și Responsabilitate

„Nu poate fi jurist adevărat acela care nu este un luptător pentru dreptate”

Meseria de jurist înseamnă totul. Pentru mine specialitatea de jurist într-adevăr înseamnă totul, pentru că eu din școală mi-am dorit să absolvesc Facultatea de Drept și să fiu jurist. Aveam porecla „avocat” chiar din primele clase.

Astfel, după mai mulți ani de încercare, am susținut examenele de admitere, dar nefiind acceptat la Moscova, am venit la Facultatea de Drept a Universității de Stat din Chișinău, pe care am absolvit-o cu Diploma de merit și de atunci până în prezent, îmi îndeplinesc misiunea de jurist, nu doar în calitate de lector universitar. Am avut ocazia să activez și în alte funcții, dar pe care, fără specialitatea de jurist, nu aș fi putut să le exercit. Am fost un an și anchetator în cadrul procuraturii, dar ultimii 40 de ani mă leagă de Facultatea de Drept a Universității de Stat. O perioadă am exercitat funcția de prim-vice-ministru de Externe, timp de 5 ani am fost consilier al președintelui pe probleme juridice, în anii 92-93 am fost judecător la Curtea Constituțională. Toate aceste funcții nu aș fi putut să le exercit cu succes dacă nu aș fi avut specialitatea de jurist, ceea ce m-a ajutat foarte mult și continuă să mă ajute și astăzi.

Acum, când mă uit la actualii și viitorii juriști, îmi apar unele semne de întrebare, nedumeriri și critici. Și asta deoarece o persoană nu poate fi jurist dacă nu este, inițial, un adept, un patriot al dreptății și un luptător pentru adevăr, indiferent cine e cel ce nimereste într-o situație complicată. În opinia mea, omul care este impasibil față de soarta unui alt om, ilegalitățile care se comit, nu poate fi jurist. Sigur, el poate ocupa o funcție de judecător, procuror, anchetator, dar niciodată nu se va considera un jurist adevărat. În al doilea rând, și acest lucru

este cunoscut de când lumea, o persoană nu poate fi un jurist bun dacă nu are o cultură generală, înalte calități morale și dacă nu este erudită. Or, un jurist, în virtutea specialității lui, se întâlnește cu mulți oameni care pot să îi pună diverse întrebări. Și dacă el nu știe cum să răspundă, atunci vai de el. Un profesor de-al meu îmi spunea: dacă copilul tău vine de la școală și are nota doi la istorie, vei spune că profesorul este slab sau școala, și așa și se întâmplă, dacă cineva din familie vine de la spital, unde a fost tratat foarte rău și în loc să fie operat la rinichi a fost operat la ficat, pentru că i-au pus greșit diagnoza, atunci vei spune că așa este medicina, dar dacă un judecător, anchetator sau procuror acuză un om nevinovat și acela stă măcar o zi, dar fără vină, la pușcărie, va fi acuzat statul, pentru că jurisprudența este a treia putere în stat, alături de cea legislativă și cea executivă.

Atunci când exerciți funcția de jurist, trebuie să dai dovadă nu doar de înalte calități profesionale, dar și morale. În primul rând trebuie să fii imparțial, să nu te lași influențat de un partid sau altul. Prin imparțialitate și obiectivitate se manifestă un jurist adevărat, trebuie să respecti buchia Legii. Fără acestea, indiferent de reformele pe care le vom face, nu vom reuși să avem un sistem de justiție corect, democratic și obiectiv. Ar fi bine ca la prima instanță să se facă dreptate, să nu fie nevoită victima să ajungă la Curtea Europeană pentru Drepturile Omului. Un mare scriitor rus, Anton Cehov, spunea că, în om totul trebuie să fie frumos, și sufletul, și inima, și îmbrăcămintea, și exteriorul, și interiorul. Aș aplica acest criteriu pentru un jurist: la el totul trebuie să fie frumos, și sufletul, și îmbrăcămintea, și comportamentul.

Nicolae OSMOCHESCU,
doctor habilitat în drept, profesor universitar, Catedra Drept Internațional și Drept al Relațiilor Economice Externe, USM

„Omenia și bunul simț trebuie să îl conducă pe jurist în activitatea sa”

Profesia de jurist a fost, este și va fi prestigioasă în țara noastră, dar și peste hotare. Comunitatea de juriști ocupă un loc aparte în fiecare societate și are o misiune deosebită. Este o profesie onorabilă, dar, pe de altă parte, și destul de responsabilă. Practic, juriștii creează imaginea unui stat de drept, democratic. Ei au misiunea de a educa cetățenii în spiritul Legii, de a ridica nivelul de conștiință juridică a acestora, de a promova valorile societății. La moment, față de juriști sînt înaintate cerințe majore, pentru că cetățenii noștri au nevoie, astăzi, de a cunoaște legile.

Rolul deosebit al juriștilor constă în exercitarea justiției, aici ei demonstrează rezultatul muncii lor, dînd dovadă de cunoștințe, în primul rând, de cunoaștere a legilor. Ei au diferite misiuni, activează în domeniul procuraturii, judecătoresc, avocaturii, notariatului etc., participă și la interpretarea legilor, la explicarea conținutului legislației naționale. O parte din juriști sînt antrenați în cercetare, vin cu diferite propuneri, sugestii cu referire la îmbunătățirea calității legislației în vigoare. Astfel, o să fac aici legătura cu instituția pe care o reprezintă, autoritățile centrale și locale se adresează în permanentă Institutului de Istorie, Stat și Drept, cu rugămintea de a aviza proiecte de legi – este un lucru deloc ușor, de a aviza sesizările care sînt adresate Curții Constituționale, este o muncă deosebită și necesită un profesionalism înalt pentru a forma și expune părerea, pentru a analiza un anumit proiect de lege inclus pe ordinea de zi. Noi practic ne ocupăm și cu cercetarea, studiem calitatea dosarelor, deseori, a muncii juriștilor, și ne expunem, din punct de vedere științific, referitor la multe instituții. În vizorul nostru se află și organele centrale, ne preocupăm și instituția președintelui țării, și Guvernul –

organul superior executiv din țară, venim cu propuneri și analizăm eficacitatea reformelor. Avem în obiectiv și reforma justiției, și Institutul de Istorie, Stat și Drept și-a expus opinia vizavi de realizarea acestei reforme în țara noastră, și deși abia a demarat, ne întâlnim cu diferite probleme.

În calitate de membru al Consiliului Superior al Procurorilor, la fel, într-o perioadă destul de scurtă, ultimii trei ani de zile, am depistat un șir de lacune, am venit cu propuneri pentru a modifica Legea cu privire la Procuratură, care și ea a intrat în reformă. Din partea noastră, a juriștilor, se cere o responsabilitate mare pentru a ajuta, a consulta și procuratura, și avocatura, și notariatul ș.a.

Cît privește calitățile unui jurist bun, am o expresie: omenia și bunul simț trebuie să îl conducă pe jurist în activitatea sa. El trebuie să înțeleagă că în fața lui stă o persoană care are nevoie de o consultație, de ajutor. Cine mai bine decît un jurist poate să-l ajute pe un cetățean să-și cunoască drepturile. Sondajele din ultima vreme ne arată că nivelul de cunoaștere a legilor în societate lasă de dorit. Oamenii nu cunosc prevederile legislative, poate că nici nu au surse de unde să se informeze în acest sens și din această cauză, întâlnesc dificultăți. Un teren la fel de vast este și consultarea și acordarea asistenței juridice oamenilor de afaceri, agenților economici, care, în ultimul timp, tot mai mult au nevoie de astfel de servicii.

Cu prilejul Zilei Juristului, adresez sincere felicitări tuturor celor care au îmbrățișat această profesie, și desigur, studenților care își fac studiile la facultățile de drept, care au ales să meargă pe această cale. Și chiar dacă îi așteaptă o muncă titanică în viitor, dînd dovadă de profesionalism, inteligență și cumsecădenie, vor reuși să cucerească multe culmi. Le doresc succese și să pătrundă, cît mai profund, în tainele jurisprudenței.

Andrei SMOCHINĂ,
vicedirector al Institutului de Istorie, Stat și Drept al AȘM, doctor habilitat în drept, profesor universitar

„Jurist – profesie plus concept de viață”

În perioada sovietică, la Universitatea de Stat „V. I. Lenin”, din or. Chișinău, se preda disciplina la care se studia procedura „repartizării locuințelor de stat către cetățeni”. Atunci cînd am încercat să-mi valorific acest drept, reprezentantul administrației publice locale demonstrativ mi-a aruncat actele pe podea...

Există Constituția cu libertatea cuvîntului, dar era interzis Soljenișin...

Au trecut anii... S-a schimbat ceva?

„...În ce constă Puterea, Frate? – ...

Puterea este numai în Dreptate!”

La Mulți Ani, Stimați Colegi! Dreptatea să vă călăuzească calea!

Elena CONSTANTINESCU,
doctor în drept, conferențiar, Catedra Drept Civil, USM, notar public

„A fi jurist este mai degrabă o vocație decît o profesie”

Juriștii nu se cresc și nu se învață, juriștii se nasc, fiind ulterior puțin cizelați pe băncile Facultății de Drept. În viziunea mea, conceptul „profesie de jurist” nu este unul dintre cele mai reușite, deoarece a fi jurist este mai degrabă o „vocație” decît o „profesie”. Mulți obțin diplomele de licență ale Facultății de Drept, dar prea puțini sînt cu adevărat juriști.

În activitatea profesională mă conduc de un principiu: „Asistența juridică urmează a fi acordată tuturor celor care au nevoie de ea, fără a-i separa în clase sociale, în săraci și bogați. Făcînd o pomană celui sărac, Dumnezeu te va răsplăti înzecit pe seama celui bogat”.

Alina ȘAVGA,
doctor conferențiar, Catedra Drept Penal și Criminologie, USM, avocat

„Motoul unui jurist adevărat trebuie să fie promovarea dreptății, adevărului și democrației”

Profesia de jurist este cea mai apropiată de cuvintele dreptate, adevăr, de cele mai înalte valori ale societății cum ar fi democrația, statul de drept, demnitatea umană și drepturile omului. Noi, cei care sîntem juriști, dar și cei ce aspiră să îmbrățișeze această profesie în viitor, trebuie să avem drept moto în viața promovarea acestor valori. Însă cu regret, din cei peste 70 000

de juriști din Republica Moldova, doar unii se conduc de aceste valori în viața lor profesională, deoarece unii reprezentanți ai profesiei nu au tărie de caracter să arate societății, să scoată la iveală acele cazuri cînd se încalcă flagrant drepturile omului pe dosare concrete. Aceștia din urmă sînt indiferenți față de cuvîntul dreptate, care poate fi obținută pe un dosar sau altul. Alții folosesc această profesie în scopuri meschine, consultînd clienții cum să facă anumite acțiuni de tip raider în Republica Moldova. Alții, după ce au devenit procurori și judecători uită că trebuie să facă justiție în interesul omului și fac justiție în interesul banului.

Pomînd de la cele menționate, cred că de ziua noastră profesională, trebuie să facem anumite totalizări și cei care nu fac față acestei profesii să fie evidențiați și prezentați societății ca persoane neoneste, deoarece în majoritatea statelor democratice, motoul societății este în tabăra juriștilor. Cred și sper că va veni timpul și în Republica Moldova, cînd juriștii sau mai exact, adevărații juriști vor conduce statul și autoritățile statale în interesul omului, a drepturilor și libertăților lui fundamentale.

Teodor CĂRNAȚ,
doctor habilitat în drept, director executiv al Comitetului Helsinki pentru Drepturile Omului, avocat

„Juriștii au o responsabilitate dublă în fața societății – cea de a asigura echilibrul între putere și dreptate”

Ziua profesională are multe similitudini cu ziua nașterii, este ziua de naștere a unei profesii. Și una și alta oferă un bun prilej pentru o pauză în care încerc să fac bilanțul realizărilor și să stabilesc noi obiective. De Ziua Juristului încă o dată mă conving că profesia pe care am ales-o este necesară societății și în același timp că sînt împlinită pe plan profesional, deoarece este domeniul în care îmi doresc să activez.

Cei care profesiază dreptul au o sarcină și o responsabilitate dublă în fața societății, pentru că sînt obligați să asigure echilibrul care trebuie să existe între putere și dreptate.

Folosindu-mă de această ocazie, vreau să-i felicit, de Ziua Juristului, pe toți colegii mei, cei care au îmbrățișat această frumoasă și responsabilă profesie – judecători, procurori, notari, avocați, executori judecătorești, profesori și studenți ai facultăților de drept, funcționari din administrație etc. Le urez sănătate, prosperitate, liniște sufletească și succese în plan profesional.

Elena MOCANU,
notar public, fost viceministru al Justiției

Aniversări

Zilele acestea și-au aniversat ziua de naștere: **Veronica Mocanu**, lector universitar, Facultatea de Drept, USM; **Radu Mandraburcă**, magistrul în drept, lector universitar, Facultatea de Drept, USM; **Lilia Trocin**, judecător, Fălești; **Dorin Coval**, judecător, Căușeni; **Boris Talpă**, judecător, președintele Judecătorei Dubăsari; **Vladimir Timofti**, judecător, CSJ; **Valeriu Harmaniuc**, judecător, CA Bălți; **Stelian Teleucă**, judecător, Botanica; **Nicolae Gordilă**, judecător, CSJ.

Mult stimați omagiați, este o onoare pentru noi să vă adresăm sincere și calde urări de sănătate. Apreciem străduința, devotamentul, abnegația, responsabilitatea cu care vă îndepliniți obligațiile, astfel încât doar Dreptatea și Adevărul să triumfe.

Vă dorim să aveți parte, de acum încolo, doar de împliniri și realizări care să vă întregască deplin fericirea.

La mulți ani!

**membrii Consiliului de administrație
al Uniunii Juriștilor,
Echipa Dreptul
și Revista Națională de Drept**

**Echipa redacției Vă adresează un Apel
de unire și sprijin. Vă știm recunoscători
că sînteți abonații noștri și susțineți ziarul.
Noi avem nevoie de acest ajutor și vom
rămîne alături de Dvs.**

Cinci metode pentru a scăpa de stres

Trăim într-o societate în plină schimbare, iar ca să faceți față stresului cotidian este din ce în ce mai greu. Ca metode de eliminare a tensiunii, unii aleg să privească ore în șir la televizor, să fumeze sau să mănînce foarte mult, riscînd astfel să devină obezi. Specialiștii atrag atenția că există diferite căi de a face față stresului. Iată cîteva dintre metodele la care puteți recurge cînd nu mai simțiți că aveți energie.

Faceți mișcare

În loc să mîncăți alimente nesănătoase și să stați la televizor, mai bine optați pentru practicarea unui sport. Va puteți înscrie la o sală de fitness sau gimnastică sau puteți alerga timp de cîteva minute în fiecare zi, după ce veniți de la serviciu. Garantat, vă veți detensiona!

Vorbîți cu cineva drag

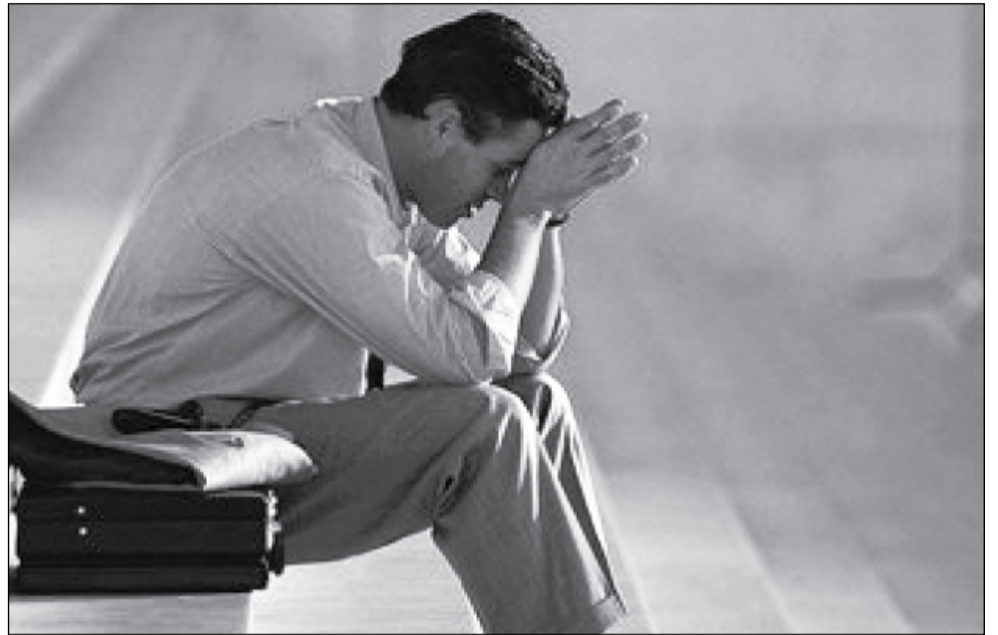
Fie că este vorba de partenerul de viață, părinți sau un prieten, important este să îi spuneți cuiva ce vă frămîntă. Nu stați și analizați ore în șir problema care vă dă bătăi de cap, nu este bine să vă reprimăți trăirile. Veți agrava și mai mult starea în care sînteți.

Rezervați-vă zilnic cîteva momente de liniște totală

Închideți telefonul, nu mai verificați e-mail-ul și nu vorbiți cu nimeni; zgomotul vă epuizează energia poziti-

vă, mărește pulsul și nivelul hormonului care provoacă stresul. Puteți asculta muzica preferată, „vă veți încălca bateriile” mult mai repede.

rată, persoana iubită etc. Acest exercițiu se poate face și în timpul zilei și va mări nivelul de oxigen din sînge, dîndu-vă o senzație generală de bine.

Faceți timp de cîteva minute exerciții de respirație

Trageți aer în piept adînc, rețineți-l în plămîni pentru cîteva secunde și eliminați-l lent. Repetați de mai multe ori exercițiul, concentrîndu-vă pe inspirație și expirație, gîndindu-vă la ceva ce va aduce liniștea – o excursie unde v-ați simțit foarte bine, melodia prefe-

Rîsul chiar este cel mai bun leac

Rîsul eliberează niște substanțe în creier, prin al cărui răspuns vă relaxați. Chiar și rîsul provocat este binevenit. Așa că, citiți bancuri sau pur și simplu încercați să vă gîndiți la momentele comice din viață care mereu vă aduc zîmbetul pe buze.

Meridian juridic

Cele mai ciudate procese de judecată

Pe lîngă marele premiu de la loterie, un proces împotriva unei companii sau persoane pline de bani reprezintă, pentru unii cetățeni, metoda de a se îmbogăți peste noapte. Cu această perspectivă în față, respectivii cetățeni uită, uneori, de simțul ciudățeniei. Iată mai jos un top al celor mai răsunătoare astfel de procese.

Degetul din sos

În anul 2005, americanca Anna Ayala întorcea pe dos stomacurile unei națiuni întregi, după ce anunța că a găsit un deget de om în sosul „Chili”, cumpărat de la o companie renumită. Încă înainte de a începe procesul, firma producătoare de sos a pierdut milioane de dolari, vînzările scăzînd simțitor. Aceasta a continuat pînă cînd excrocheria Annei Ayala și a soțului său, Jaime Plascencia, a ieșit la iveală. Astfel, s-a stabilit că, degetul aparținea unui prieten de familie, care avusese un accident nefericit. Cei doi au ținut degetul în congelator, introducîndu-l în sos, pentru a putea intenta procesul. Un an mai tîrziu, cuplul a intrat la pușcărie pentru fraudă.

Consumul de bere nu garantează succesul la femei...

În 1991, americanul Richard Overton, amărît că nu are succes la femei, a dat în judecată un producător de bere.

Overton a susținut că a consumat cantități mari din berea respectivei firme, pentru că în reclama TV a produsului se arătau bărbați care consumau această marcă, fiind înconjurați mereu de femei atrăgătoare. Americanul nu a avut însă parte de același tratament din partea sexului frumos, motiv pentru care, a dat compania în judecată pentru reclamă mincinoasă, cerînd compensații

de 100 000 de dolari. Judecătorul nu s-a dovedit a fi sensibil la drama bărbatului.

O femeie a dat în judecată un „mort nepolitic”

În 2008, americanca Gayane Zokhrabov a avut ghinionul de a sta pe un peron, alături de un tînăr care a fost lovit de tren. Bucăți din tînărul respectiv, care a decedat în urma accidentului, au lovit-o și pe Zokhrabov, care nu a suportat această ofensă și a cerut compensații de la victimă, în tribunal. Judecătorul a considerat însă că mortul nu poate fi acuzat de nimic, dat fiind că nu putea estima unde vor zbura bucățile corpului său.

O pereche de nădrași cu valoarea sentimentală de 67 de milioane de dolari

În 2007, americanul Roy Pearson, supărat că o firmă de curățătorie i-a pierdut perechea preferată de pantaloni, a intentat proces, cerînd compensații de 67 milioane de dolari. Conștient apoi că a sărit puțin calul, Pearson a dat dovadă că este totuși un om rațional, micșorîndu-și pretențiile la doar 54 de milioane de dolari. Bărbatul a apucat să dea și o mărturie emoționantă în fața instanței, în care a afirmat că pierderea pantalonilor l-a afectat nespuse de mult. Firma de curățătorie a contraccarat însă cu o lovitură decisivă – pantalonii bărbatului au fost găsiți și returnați. Judecătorul a anulat procesul, chiar dacă Pearson susținea că pantalonii primiți erau falși.

O soție a plătit compensații soțului pentru că era prea urîtă

Liniștea căminului chinezului Jian Feng a fost tulburată atunci cînd primul născut al familiei s-a dovedit a fi din cale afară de urît. Considerînd că a fost înșelat de soție cu un amant mai slut, acesta a cerut explicații, doar pentru a afla un adevăr și mai neplăcut – soția sa, acum o frumusețe,

trecuse prin nenumărate operații estetice, varianta originală fiind la fel de urîtă ca odrasla. Trădat în sentimentele cele mai pure, Feng a intentat divorț și a obținut compensații în sumă de 120 000 de dolari de la soția acuzată de excrocherie.

Tineretea este o stare de spirit

Concediat de la orchestra baletului din New York, după 25 de ani de muncă, ajuns acum la 60 de ani, violonistul Martin Stoner a găsit oportunitatea ideală de a face bani – un concurs de vioară cu premiul cel mare de 75 000 de dolari. Singurul inconvenient – concursul era pentru tineret („Concertul Tinerilor Artiști”). Cînd Martin Stoner nu a fost lăsat să se înscrie, acesta a dat în judecată organizatorii, invocînd discriminarea pe bază de vîrstă. Partea cea mai bună abia urmează. Judecătorul, un „june” de 88 de ani, a respins procesul, afirmînd că documentația este prost întocmită. Martin Stoner a cerut apoi revocarea acestuia, pe motiv că este prea bătrîn.

Ostatici lipsiți de onoare

Orice se poate spune despre americanul Jesse Dimmick, de exemplu că ar fi un criminal și un spărgător de case, dar nu și că nu este om de cuvînt. Așadar, pe cînd Dimmick, care tocmai ucisese un om, fugea de poliție, acesta a intrat în casa unui cuplu de tineri, i-a amenințat cu arma și le-a zis că, dacă îl ascund de poliție, le va da o anumită sumă de bani. Cuplul amenințat cu pistolul a dat asigurări că așa se vor petrece lucrurile, însă nu și-a ținut promisiunea, imediat după ce ucigașul s-a ascuns, alertînd poliția. Mai mult, cei doi l-au dat în judecată pe Dimmick pentru violare de domiciliu și provocare de traume psihice, cerînd 75 000 de dolari despăgubiri. Lovit la portofel și la onoare, Dimmick i-a dat, la rîndul său, în judecată pe cei doi soți, cerînd compensații de 235 000 de dolari. Motivul – între el și cuplul a existat un contract verbal, pe care cei doi l-au încălcat. Judecătorul nu a vrut însă să ia în seamă cererea lui Dimmick sau onoarea lui lezată.

FONDATORI:

Universitatea de Stat din Moldova
Universitatea de Studii Politice
și Economice Europene
„Constantin Stere” din Moldova
Uniunea Juriștilor din Moldova

Redactor-sef:
Gheorghe AVORNIC

Reporteri: Irina BUREA, Lilia DUMINICA,
Jurist: Vitalie MODRÎNGĂ
Redactor-stilizator: Corina BERZOI
Machetator: Maria BONDARI
Contabila: Maria JOSANU

Adresa redacției:

MD 2009, Chișinău, str. A. Mateevici, 60,
bir. 222. Pentru vizitatori: intrarea din
str. Bănulescu-Bodoni, 2. Tel.: 57-77-52. Fax: 57-76-90.
DREPTUL · Date bancare: c/d 222472202641.
BC Banca Socială.
BIC:BSOCMD 2x722. c/f 37934018.

Punctul de vedere al autorilor materialelor
publicate nu reflectă neapărat opinia redacției.
Redacția nu corespundează cu cititorii,
materialele autorilor nu se recenzează și nu se restituie.
Tiparul executat la tipografia USM.
Indice – 21596
Tiraj 4600
Com. 47 sp